

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia: **BRĂȘOVU**, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Serviciul național nu se primește. Manuscrisurile nu se restituie.
Birourile de anunțuri: **BRĂȘOVU**, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Inserate mai primește în Viena R. Moss, Haasenstein & Vogler (Otto Weiss), H. Schall, Alois Herndl, X. Dukas, A. Oppold, J. Demelberg; în Budapesta: A. F. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Doube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o serie garmond pe o colână 6 cr. și 50 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarife și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o serie 10 cr. v. a. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 9)

„Gazeta” este în fiă-care și abonamente pentru Austro-Ungaria. Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de Duminecă 8 franci. Se prenumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov: a administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu exemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. Atâtu abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 46.—Anul LVI

Brașov, Duminecă, 28 Februarie (12 Martie)

1893.

Răsboiul bisericesc-politic.

Răsboiul bisericesc-politic, ce de mult se pregătește între biserica catolică și stăpânirea ungurească, a izbucnit. Lupta s'a încins pe totă linia și cele dintău ciocniri se fac acum în dieta ungurească.

Fiind-că acest răsboiu în contra reformelor bisericesc plănuit de guvern, cum este introducerea căsătoriei civile și a matriculelor civile, ne interesază și pe noi Români în gradul cel mai mare, va fi, credem, de folos de a desfășura în următoarele pe scurt istoricul născerii lui.

Cel dintău privilegiu la certy între clerul catolic din Ungaria și guvernul unguresc l'a dat legea pentru căsătoriile mixte din 1868. Intr'nsa se dice între altele: „Băieții din căsătoriile mixte urmază religiunii tatălui, fetele religiunii mamei; ori ce contract matrimonial, (de căsătorie), care contradice acestei dispozițiuni, este nevalabil. Trecerea la altă confesiune nu este iertată decât după anul al decelea al etății; decă tatăl schimbă confesiunea sa, li urmază numai fiii, cari n'au trecut încă de șapte ani”.

Legea aceta nu s'a respectat și nu s'a executat nici odată pe deplin. Mai ales preoțimea catolică i-se opunea, căci, după prescrierile bisericesc-catolice, ea cerea dela mirii de confesiune mixtă, ca să promită, că își vor boteza și își vor crește toți copiii în religiunea catolică. În urma aceta din căsătoriile mixte, unde o parte era catolică, se perdeau mulți copii pentru celelalte confesiuni, cari erau botezați în religia catolică și mai ales din partea protestanților s'au ivit multe și nu-

măroșe plângeri din cauză, că preoții catolici le boteză copiii, cari, după legea din 1868, ar trebui să fiă de religiunea protestantă.

Spre a veni în ajutorul protestanților și a face să se delature plângerile lor, ministrul de culte Csaky a dat la 26 Februarie 1890 o ordinațiune, prin care însă lucrurile s'au încurcat și mai mult. Ministrul a dispus adevă în ordinațiunea sa, că fiă-care preot pte boteza fiă-care copil, der este dator ca opt zile după botez să trimită atestat de botez preotului competent, pentru ca acesta să l'primescă în confesiunea, de care se ține după lege.

Măsura aceta nu a plăcut nici preoților catolici, nici celorlalți și certy, în loc să înceteze, a devenit și mai infocată. De aici s'a început apoi mișcarea bisericesc-politică. Tote încercările de a afla un mod de împăcare între biserică și stat, au fost zadarnice. În astfel de împrejurări au trebuit să torne numai oleu pe foc atacurile și invectivele, ce au fost îndreptate din partea superintendentului calvin în contra bisericii catolice și a primatului Vaszary cu ocaziunea iubileului de 25 de ani, ce l'a serbat Tisza Coloman la Comarom, ca curator superior al districtului bisericesc transdanubian. Într'un raport certy conventu, acel superintendent a tractat cestiunea botezurilor din căsătoriile mixte într'un ton forte ofensator pentru catolici. Atunci primatele declară într'o pastorală dată la 8 Septembrie 1892 certy clerul archidiecesei, că „decă catolicii sunt așa de violent atacți în conventul dela Comarom, atunci spiritele vor fi așa de

mult iritate, încat patria ușor ar pute să fiă în pericol.”

Tisza și cu clica lui au pășit pe arena luptelor confesionale și au pretins căsătoria civilă obligatōre. Ministrul conte Iuliu Szapary n'a voit însă să se angajeze pentru realizarea acestei pretențiuni. Din cauză aceta clica tiszaiată atata a uneltit în contra lui până ce l'a silit să se retragă, er după aceea a stăruit ca partida guvernului să primescă în programul ei căsătoria civilă obligatōre și ca să devină ministru președinte d-lu Wekerle, protegiatul lui Tisza.

Astfel s'a născut noua program bisericesc-politică a guvernului, în care se cuprinde recepțiunea Evreilor, libertatea religioasă, căsătoria civilă obligatōre și matriculele civile. Fostul ministru Tisza este urșitorul ei și Wekerle cu Csaky și cu Szilagyi o susțin.

Machinațiunile lui Tisza, care vré să ajungă acuma cu ajutorul răsboiului bisericesc-politic eră la putere, sunt demascate și întimpină o hotărâtă rezistență.

Se ridică din tote părțile o aprigă opoziți în contra cabinetului Wekerle și a programului său și anevoie va pute eși acesta învingător din lupta, ce s'a încins.

Decă se va adeveri, că episcopatul catolic cu magnații sunt decisi a provoca un conflict cu guvernul în camera magnaților, atunci nu-i va rămâne alta cabinetului Wekerle, decât a-și lua catrafusele și a face locu unui altu ministeriu.

CRONICA POLITICA.

— 27 Februarie.

În capitala „globului unguresc”, după cum ne spun foile din Pesta, s'a început o mișcare „însemnată”, care și-a pus de țintă, ca în fiă-care an să se serbeze în Pesta ziua de 15 Martie 1848, și să se formeze clubul central independent în capitală, care să fiă chemat a arangea în totu anul astfel de serbări naționale maghiare. Mișcarea mai are și un alt scop, adevă de-a câștiga și pe muncitorii maghiari pentru participarea lor în evenimentele politice, respective d-a avé și ei rol conducător. În cauză aceta s'a ținut o conferință în Budapesta în locuința contelui G. Karolyi, la care au luat parte afară de o mulțime de deputați din dieta, și alți cetățeni maghiari distinși din capitala unguresc. Președinte al conferinței a fost ales deputatul kosuthistă Dionisiu Pázmány, care a invitat pe cei de față să dezbate din tote punctele de vedere cestiunile aceste „însemnate”. Bogdanyi Mor a propus ca cetățenii capitalei să serbeze ziua de 15 Martie prin un banquet imposant. Directorul de școle G. Glatz a arătat că de mare este lipsa înființării unui club central independent în Budapesta. Contele Gabriel Karolyi a propus, ca serbare să se facă nu în 15 Martie, ci în 19 Martie, fiind-că atunci pot să ia parte certy de mulți membri ai partidei independente (kosuthiste). Pázmány primese aceta propunere, ar dori însă, ca la aceta serbare să ia parte și muncitorii maghiari. Conferința a hotărât, ca în 19 Martie n. să se aranjeze serbătōrea libertății, printr'un banquet popular și mare. La banquetu acela se vor desvolta ideile clubului independent central și se vor certy douăsprezece porunci noi ale kosuthistilor. Acestea ar fi: 1) Proclamarea zilei de 15 Martie, ca serbătōre națională, printr'o lege adusă de dieta; 2) Șterge-

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.”

Dumneșeu nu bate cu bătă.

Snóvã.

Nici așa oropsit nu-i bine! Fiă omul agonisitor, fiă crușator, der cu măsura tōte, și acolo, unde e cale a agonisi și a crușă. Ce trece peste rēvașul acesta, lipsit este de darul lui Dumneșeu. Opintirea prea mare se sfirșese cu vātămătură, și cel ce întinde mâna să cuprindă de odată toți cicarii din vale, adese-ori o scote fără de nici unul.

Eară apoi: când pte omul să ajute pe cineva, pentru ce să l'lapede gol dela sine, și când poț împlini o faptă bună, pentru ce să faci una rea — neîmplinind binele? De ce să nu credem sērăcia altuia? Nu asta învătatură ni-a dat nou Mântuitorul, nu aste cuvinte se cetesc în sânta evangeliă! Alte-sū pildele, alte și învătaturile! — Pare, că și acuma îl aud vestind: „iubiți pe pismașii voștri; faceți bine ce-

lora ce vă urșesc; celui ce-ți cere mantaua, dă-i și peptarul...”

Der nu despre aceta vré să vă vorbesc. Aceste tote le sciți voi tot așa bine ca mine și tot așa le păziți în inimele vōstre. Ele sunt chizeșia mântuirii nōstre, decă le vom urma.

Alteceva mē cuprinde pe mine acuma. O istoriă mică, pe care eu am audit'o dela un om bētrân și pe care gata sunt a o spune și voue, decă mē veți asculta cu sîrguință. Pte veți și înveta ceva din ea, — ascultați-o dery:

Intr'un sātuy, cu casele nu tocmai lângă olaltă, locuiau doi frați. Der norocul nu li-a slujit pe-o formă la amēndoi. Unul s'a ales avut, pe celalalt l'au umplut pruncii și a rēmas sērăc.

Aceta în sine nu ar fi fost nimic, căci cu averea nime nu-i cununat. De altă parte: nici avutul fără cel sērăc, nici sērăcul fără cel avut. Toți auți, ori toți sērăci, nici au fost omenii, nici vor fi nici odată.

Sunt însă o sēmă de omeni, cărora le place a măsura pe semenii lor după avere. Decă adevă certy tareva nu numără atăția boi în ocol, ori atăta bine, cât au ei, pe acela îl socotesc mai puțin făptura lui Dumneșeu.

De se întemplă apoi, că acela să le fiă rudenă, ori nemetenă, chiar că îl iau peste picior și le este rușine când cineva le pomeneșce numai și numele. Acestu neam de omeni, ajuns la avere mai de multe-ori pe căi necinstite sunt mare ciumă într'unu popor.

Și acuma e de prisos să vă mai spun, că asemenea ciumă era și fratele cel avut.

Totă averea, totu binele, el și-l scria numai hărniciei și cuminiței sale, și de loc nu și ajutorului lui Dumneșeu. Dinpotrivă, pe frăține-sēu era în stare să l'facă de cel mai blăstemat, căci nu ajunsese cu mintea unde a ajuns el.

Trébă multă, după acestea, e limpede dery, că nu au avut laolaltă. Avutul umbla cu nasul

de totu mai pe sus, decât să cunoscă în cel sērăc pe un frate bun; pe sērăc dincōce îl ținea rușinea să se apropiă de el. Și decă avutul înota întrecut în bine, sērăcul trāia de multe-ori traiul vermeli din herean, ducend lipse arșetōre. Ocările nemeritate ale fratelui său îl dureau forte.

Pentru aceea și la necas mai bucuros se întorcea la un străin, decât la el.

Numai sila cea mai mare și numai atunci, când adevă leac și ușurare nu afla nici cum, îl împingea să bată la ușa fratelui său în putere.

Mare luptă îl costau toți acești pași, căci scia, în prețu a certy bajocură va putea sta cu el de vorbă. Și în urmă încă totu era mare inoială: ore nu va bate tōca la urechea surdului. Aceta i s'a întemplat nu odată.

Acum însă întru adevăr era între ciocan și ilēu. Pita cea veche s'a ciuntat, împrumut nu capetă dela nime, bani nu are nici grăiță frântă, căci zăcuse vera în-

rea legilor, cari declară pe Rakoczy de vândător, ér pe Kossuth de espatriat; 3) Avându-se în vedere, că regele deja mai de mult de 3 sferturi de ană residează afară de hotarele țării, locul lui să se ocupe printr'un *palatin* (locuitor de rege); 4) Introducerea *votului universal*. 5) Desvoltarea mai departe a *libertății presei* ștergerea cauzărilor pentru diare și libera vânzare a diarelor pe strade. 6) Introducerea instituției curții cu jurați în procedura penală. 7) Crearea unei armate naționale maghiare independente și punerea jurământului pe constituția maghiară din partea regimentelor maghiare. 8) Delaturarea emblemelor și colorilor străine de pe toate edificiile publice ale țării. 9) Pentru consolidarea „națiunii” în afară și mai ales față de Austria, să se restabilească pacea între naționalități printr'o guvernare dreaptă și cinstită. Față de celelalte trei puncte părerile sunt deosebite. — Brânză bună în burduf de...

Din incidentul aniversării semnării tratatului dela San-Stefano i-s'a făcută mari ovațiuni (despre cari amintit și noi) în Petersburg generalului *Ignatieff* din partea reuniunii slave și a Slavilor sudici, cari locuiesc acolo. Reuniunea slavă, precum și aceea a Bulgarilor și Macedonenilor emigrați, au prezentat adrese. Adresa emigranților bulgari amintesc, că inimicii Slavilor în congresul dela Berlin au mutilat tratatul de pace dela San-Stefano. Și actualmente se fac toate încercările, pentru ca să paralizeze rezultatul războiului de eliberare. Din evenimentele din Bulgaria nu trebuie a se trage concluziuni false. Bulgarii au păstrat viu amintirea la adevărații lor amici și inimi. Pe paginile istoriei bulgare, numele lui *Ignatieff* este neperitor. Tratatul dela San-Stefano este pentru Bulgari un testament politic. În adresa Macedonenilor se dice, că lor li-s'a răpit totu, numai credința în eliberarea lor nu. *Ignatieff* răspunde, că legătura cea mai strinsă între Rusia și Slavi este ortodoxia.

În Serbia s'au început zilele acestor alegeri pentru viitorul Scupstină (dieta). Partida așa numită radicală a dat un manifest către alegători, în care li conștientizează să voteze pentru candidații radicali și să nu alégă pe susținătorii guvernului de-acum, „care jăfuesc țera și lucrăză contra intereselor naționale sârbesci.” În 6 Martie, presera zilei alegerilor, pe delurile din apropierea capitalei Belgrad s'au aprins focuri drept semn ca să se începă lupta electorală pe viață pe moarte. În ziua întâi a alegerilor poporațiunea din cercurile

Ciacak, Crusevac, Ujica, Zajofar și Pirot a prins armele în potrița guvernului, semn că apelul radicalilor a avut efect asupra poporului. În diferite localități, ca d. e. în Gorasic și Ciacak, poporul înarmat a năvălit asupra funcționarilor administrativi, pușcându-i. S'a conștientizat îndată milicia. O luptă s'a încins între poporul înarmat și milicia; 50 de oameni au fost omorâți, 100 greu răniți. Asemenea scene sângerose s'au întâmplat și în alte părți ale Serbiei. Aprôpe toți provocatorii turburărilor au fost prinși. Resultatul alegerilor de până acum este favorabil guvernului.

Adunări de protestare.

Agitațiunea pentru și în contra programului bisericesc-politic al stăpânirei ungurești s'a încins în totă Ungaria și Transilvania. Guvernul pune toate în mișcare, pentru ca reprezentanțele comunale și comitatense să se pronunțe în favoarea lui și a reformelor plănuite de el, érá din partea opozițiunii catolicilor și a celorlalte confesiuni, afară pôte de cea calvină și jidovescă, se facu mereu enunțaiuni, în cari se arată nemulțumirea mai ales cu proiectata introducere a căsătoriei civile obligătoare și a matriculelor civile.

El lucru învederată că și noi Români trebuie să fim îngrijați în cea mai mare măsură de cele ce se petrec la Budapesta. Scie și simte fiă-care dintre noi, ce vré să dică, decă cei dela putere voiesc să ia din mâna prestimei noastre purtarea matriculelor și se o dea în mâna organelor statului. Asemenea scie și simte fiă-care dintre noi, că ce va să dică când ei voiesc să introducă la noi, fără denic o trebuință și cerință din partea poporațiunii, căsătoria civilă. Scopurile, ce le urmăresc adversarii noștri cu aceste reforme în special față cu naționalitățile, de sigur numai curate nu pot fi. Ei ară voi acuma, ca și în viața noastră religioasă și familiară să atârnamu dela notaresii, dela solgăbirii și alți slujbași unguresci.

Spre a arăta nemulțumirea, ce domnesce și în sinul poporului nostru față cu aceste reforme plănuite de guvernul unguresc, s'a întrunit erî săptămâna în Sibiu o adunare mare de alegători români, despre care amintit

deja și în Dumineca trecută. Această adunare, forte numerosă cercetată a luat următoarea rezoluțiune:

„Considerând, că prin introducerea *matriculelor civile* se intenționează nu atât îmbunătățiri în purtarea respectivelor registre, ci mai ales schimonosirea și maghiarisarea numelor, reducerea veniturilor stolare și a influenței preoțesci, cum și vedita tendență de a potenta ingerința stăpânirii maghiare asupra clerului și a poporului nostru peste tot;

Considerând în fine, că *căsătoria civilă* este de natură a șgudui aședămiutele și chiar dogmele bisericești, jionind moravurile străbune și sentimentele evlaviei înăscute poporului nostru, înlesnind conviețuirile nelegiuite și în desfrâu, dărăpănându vada clerului nostru și cășunându i pagube materiale însemnate, etc. —

alegătorii dietali români din cercurile administrative Sibiu și Noerich a comitatului Sibiu, întrunit la Sibiu în Adunarea publică din 19 Februarie st. v., protesteză sârbătorește și unanim în contra proiectelor de lege religioasă.

O asemenea adunare de alegători români s'a mai ținut Joia trecută, în 9 Martie n., în *Sebeșul sâsesc*, care încă a luat o hotărâre în înțelesul de mai sus. Mai sunt convocate adunări de protestare la *Săliște* pe ziua de 1 (13) Martie pentru cercurile Cristian și Săliște; la *Abrud*, pe ziua de 8 (20) Martie c. pentru cercurile Abrud, Roșia și Ighiu; la *Caransebeș* pe ziua de 4 (16) Martie, pentru cercurile Caransebeș și Teregoava; la *Făgăraș* pe 5 (17) Martie pentru cercurile Făgăraș și Arpașul inferior; la *Mureș-Ludoș* pe ziua de 14 Martie n. pentru cercul M.-Ludoșului; apoi la *Brad* pe ziua de 4 (16) Martie pentru cercurile Baia de Criș și Brad.

Biroul conferenței electorale din Sibiu (adecă a adunării de popor ținută Vineri în 3 Martie) a adresat diarului „*Tribuna*” o declarațiune, ce ni-se trimite și nouă în copie. Etă-o:

Declarațiune:

Fiind-că în rapôrtele și aprețiarile presei despre conferența alegătorilor români din cercurile Sibiu și Noerich dela 19 Februarie st. v. s'au introdus înesactități esențiale, șocotim, pentru restabilirea adevărului de lipsă, a constatata, că conferența nu a luat pozițiune nică pentru, nică contra recepțiunii Evreilor, ci a protestat numai în contra proiectelor religioase privitoare la căsătoria civilă și matriculele de stat.

O dovedesce acesta însuși textul rezoluțiunii votate, în care recepțiunea Evreilor nu s' înregistrată, ci se reasumeză exclusiv numai gravaminele împotriva căsătoriei și a matriculelor civile. Nu mai puțin o dovedesce acesta împrejurarea, că în urma unei înțelegeri prealabile între convocatori s'a decis, ca recepțiunea recepțiunii Evreilor să nu se reconsidere în adunare și că în consecință s'a și suprimat din proiectul de rezoluțiune menit a fi propus conferenței electorale pasagiul referitor la recepțiune.

În legătură cu aceste constatări și până la publicarea procesului verbal declarăm, că nu corăspunde stărei faptice afirmățiunea, că cei mai mulți vorbitori din conferență ar fi combătut recepțiunea Evreilor.*) fiind-că pe când ceilalți oratori nică au atins recepțiunea, numai unul singur a combătut'o, ér în vorbirea de deschidere s'a accentuat, că cu totă convența între Evangeliă și Talmud, noi Români obiar ca creștini în temelul moralei celui răstignit profesăm credința, că trebuie să iubim și ne contrarii noștri și ca popor, care luptăm pentru libertate, ne vom pronunța în acest obiect în sensul moralei creștine și al libertății și egalității omorilor.

Pentru biroul conferenței:

Ioan Papiu, Dr. Amos Frăncu,
președinte. notar.

SCRILE DILEI.

— 27 Februarie.

Cătră învătătorii români din Bihor. Mai de multe ori s'au audiat în colonele diarului nostru plânger, că Români din Bihor, în privința hârniceii și activității naționale, nu prea stau la înălțimea. Ia care ar trebui să stea. Bihorul este un comitat mare, locuit în masse compacte de Români, are două centre însemnate Beiușul și Oradea-mare, unde se află mulți bărbați luminați de-ai noștri. Cu drept cuvânt am aștepta der ca Bihorul în viața noastră culturală și națională să jôce un rol însemnat și să premergă cu exemplul altor comitate locuite de Români. Durere însă, că frații noștri din Bihor nu prea corăspund acestor drepte așteptări ale noastre. Pare că un fel de amortire i-ar fi cuprins pe toți, căci nică nu se mișcă, nică nu grăesc. De repețite ori s'au audiat plânger, că învătătorii din Bihor, mai ales cei greco-catolici, sunt risipiți ca făina

*) „*Tribuna*” dela 23 Februarie (7 Martie) a susținut adecă, că mai toți vorbitorii adunării din Sibiu au combătut anume și recepțiunea, și că prin urmare adunarea s'a pronunțat hotărât și contra acesteia. — Red.

trégă, n'a putut căuta nimic; nouă ar fi puțină, dér aceea-i în paiu și decă nu are bani, nu se află nimeni, să i-o calce. Sărăcii și-ar aduna ceva și ei; avuții sunt cuprinsi cu a lor și nu cred omenia săracului.

Nu avea de făcut alta, decât să suferă or-ice rușine: să cerce la frate. El nu calcă astăzi. N'a îndrăsnit de cătră vreme. Dincăce pruncilor le trebe pită, ei nu sciu de obida părintelui; dora i-a fi milă barem de ei. Patru cai scot trei cruci în două ore... Dora... dora...

Frata s'au însă i-a spus, că nu are voiă să fugărească caii de-a pomana; destul s'oră pefuga vre-o patru-cinci săptămâni la el.

Acuma bietul om se întorce de tot amărită acasă și nu scia ce să se facă. Să nu fi avut credință în Dumnezeu, dora ar fi luat lumea în cap. Credința însă și dragostea pruncilor nu l'a lăsat, să facă păcat ca acesta. S'a dus dora cătră casă și când a ajuns, află acolo doi drumari.

Era Domnul Christos cu Sântul Petru.

„Amărită te vedu, omule — dize Domnul Christos; ce țis-a întâmplat?”

— „Dómne, Dómne — răspunde omul, — cum n'oiu fi amărită, când vedu pruncii aștia perindu de fôme și nu află la omeni atâta milă, să-mi calce grăunțulu până m'ași împoteri, să le întorc ostelă.”

„Pasă, — dize atunci Domnul Christos, pune o apringioră în grău!”

Și ce cugetăți? A făcut el ore lucrul acesta? — Da; l'a făcut, decă i-a dize Domnul; a dat foc grăului și acuma ce s'a întâmplat? Grăul a ars tot până într'un fir, și după ce a ars, Domnul Christos a poruncit omului să porțe cenușa în casă. Omul aduce o coșară și totu pörtă, pörtă, dér cum o deșertă, cenușa se face grău curat, — mândru ca aurul. Când a dus coșara de pe urmă, și a aflat casa plină de grău, érá Domnul Chris-

tos și Sântul Petru s'au făcut nevăduți.

Dér cu acestea nu s'a gatat povestea.

Nu peste mult trece pe lângă el frate-s'eu și decă nu vede stogutul în ocol, îl întreabă, ce a făcut cu el?

„L'am aprins — dize s'era-cul — și uită numai ce mi-s'a ales din el! Am o casă de grău curat, de mi-se ajunge în patru-cinci ani. Fiă laudat Dumnezeu sântul!”

Avutul, hămisit, abia așteptă să ajungă érá acasă, pune foc în toate stogurile, să i se alégă și lui grău mândru ca al fratelui s'eu. I s'a ales însă fum și scrum nu numai din grău, ci și din casă și totu ce avea pe lângă ea, căci îi lipsia credința cea bună și durerea cătră cel necăjit. Dumnezeu nu bate cu bâta.

Betfa.

Kövary.

Poesii populare.

Culese din popor.

Bine-i stă mândrii frumoșă
Podu i țese, podu-i cósă;
Cămașa din brău în sus
Făcută-i pe cucuruz;
Cămașa din brău în jos
Făcută-i pe grău frumos;
Penele de pe la cot
Isă făcute pentru-un zlot;
Penele de pe la mână
Isă făcute pentru-o lău.

*

Ară te focu răboiu
Tu faci pânza lătunoiu;
Când a fost la nevădit
Șapte babe-au trebuit;
Er când a fost la rostat
Raita după babe'n sat;
Pân' pune pânza pe rațe
Trecu trei zile și o amedă.

*

Harnică-i o mândrulcă
Harnică-i dracu s'o ducă,
Că ntr'o lună torce-o lău
Și mână un sac de făină;
Țese un cot
Măcă de-un zlot;

Luă apoi cuvântul opoziționalul Györfy Gyula. Vorbitorul dize, că introducerea matriculelor de stat nu este un scop al statului. O controlă a statului asupra matriculelor nu e combătută de nimeni. Toamă așa nu este un scop al statului nici căsătoria civilă obligatorie, care nici într-un stat nu s'a deslegat din punct de vedere principiar, ci din punct de vedere al intereselor statului. Cred, dize mai departe oratorul, că lipsă mai ardeătoare era de înființarea de școle populare în cele 1000 comune lipsite de școle, decât de introducerea unor legi, care receră cheltueli foarte mari. De altfel recunoșc și eu, că este legătură între căsătoria civilă și între ordinațiunea din Februarie 1890 cu privire la botezurile din căsătorii mestece. Ordinațiunea aceasta nu este decât un atac contra libertății conștiinței, er căsătoria civilă obligatorie este un atac contra libertății confesionale. Vorbitorul combate apoi apucațurile de care s'a folosit guvernul în ordinațiunile acestea, susținându, că guvernul mai înainte s'a declarat pentru introducerea de alte reforme, er acum vine să provoace un răboiu religionar, din care țera numai pagube poate să tragă.

După Györfy luă cuvântul:

Contele Ladislau Szapary, care dize, că din punct de vedere catolic căsătoria este sacrament și contractul căsătoriei nu se poate despărți de sacrament. Dér mai sunt și alte cauze speciale în Ungaria, pentru care căsătoria civilă nu poate fi folosită. D ja cățva deputați au arătat, că ce mare rău amă pricinuit chiar prin *tendințele noastre îndreptățite de-a maghiarisa* pe fiă-care locuitor al patriei, er prin această amă deșteptată asupra noastră mânia agitatorilor. Acum introducându-se căsătoria civilă le dăm o nouă armă de a agita contra noastră. Căsătoria civilă are o înființă foarte necreștină. Ei, și-apoi nu vor dize „agitatorii” atunci: vedeți, *Maghiarii ni-au luat limba, acum vreau să ne fure și religia?* Atunci vom sta cu mult mai aproape de criza de naționalitate de care cred, că *fiă-care membru al dietei se înfioră.*

Vorbi apoi contele Ales. Karolyi. El dorește biserică liberă în stat liber. Cere retragerea ordinațiunii din Februarie 1890, fiind-că nu poate decât să agiteze spiritele. Spune apoi, că guvernul oricât de iscusit este, a lăsat afară din programul său *realizarea autonomiei catolice*. Dacă guvernul vrea pace confesională în Ungaria, atunci să poftască a se îngriji și de „papistași”. Este lipsită de adevăr aserțiunea gu-

vernului, că nu agitază. Din potrivă, guvernul a agitat și agitază mereu pentru ideile sale. Face aspre imputări guvernului, că cu voia, fără voia a născut în țera lupta religioasă, ceea ce este o mare greșelă politică, fiind-că lupta religioasă nu corespunde intereselor Ungariei. Pe urmă vorbitorul a cerut, ca *guvernul să se retragă programul bisericesc politic și să dimisioneze facendă, locuitorilor omeni.*

În ședința dela 9 Martie continuându-se dezbaterile asupra bugetului de culte, luă cel dintâi cuvântul

Contele T. Andrássy. Vorbitorul, printr'o vorbire străbătută de spirit liberă, hotărâtă și foarte desu aplaudată, a luat în apărare politica bisericescă a guvernului. Răspunzându la acea parte a vorbirii contelui Ales. Karolyi, unde acesta a amintit despre naționalități contele Andrássy dize: *Dacă este adevărat, că în marginele mișcărilor religioase se vor manifesta și interese de naționalitate, atunci guvernul nu poate comite un păcat mai mare față de țera, decât dacă în afacerea această n'ar să se pășescă cu totă hotărârea. Lupta începută odată sub pretextul religios voră continua (naționalitățile) cu totă mai mare hotărâre împotriva guvernului și cu câtă se vor convinge mai mult, că guvernul este slab chiar și în lupta o' singură confesiune. Eu de altfel nu mă tem de mișcările naționalităților. Ca aceste mișcări să fie serioase și ca ele să potă lua proporții primejdioase, este neapărat de lipsă, ca întregul clerul maghiar să primescă alianța de arme a lor.*

Dér chiar și numai a presupune așa ceva și ar însemna o calomnie. Patriotismul clerului maghiar nu-lă va lăsa să primescă așa ceva, și dacă acum nu vede, se va deștepta în momentul, când va pași pe terenul de luptă. Din cauza aceasta nu potă vedea o serioasă primejdie.

Mai vorbiră apoi Nagy István și Asboth contra guvernului.

Correspondența „Gaz. Trans.”

Ecica-română, 28 Febr. n. 1893.

Domnule Redactor! În părțile noastre, mărginașe cu bătrâna Tisă din comitatul Torontalului, sunt vr'o 6 sate românești, care deși îngrădite de străini, totuși ele își apără națiunea și țin cu sumpătate la limba și la obiceiurile lor românești. Ele mai țin într'olaltă legătură sociale și de cuserie, care iesă la ivelă mai vortosă la ocaziuni de prăsnice mari, de hramuri bisericesci și de cununii. Noi dăm cu socotela, că aceste legături sunt cele mai bune mijloce,

prin care ne vom pute păstra până la alte vremuri avutul nostru — limba și legea strămoșească.

În comuna noastră Ecica-română, — locu de întâlnire pentru toți Românii din părțile aceste — avem și un cor vocal, care mulțumită conducătorilor noștri, estimpă implinesce vârsta de 8 ani, propășind mereu înainte cu oosee totă mai mari. Corul nostru, unicul prin părțile aceste, este chemat așa-déră a spori legăturile bune între Românii din aceste părți și noi credem, că aceste legături se potă închiega mai bine, decât vom da din timp în timp câte un concert și câte o petrecere românească.

Și să vedeți, Domnule Redactor, în chibzuela noastră nici nu ne-am încheiat. La concertele și petrecerile, oelă din anul în anul corul nostru, alergă Românii din toate părțile, unii ca să învețe ceva, alții ca să și petreacă puțin, er alții ca să se mai revadă și să mai țină într'olaltă vr'o vorbă două despre stare și avere, despre cele petrecute și ce voră avă să se mai petreacă în țera și 'n lumea largă, — apoi mai și despre suferințele noastre ale Românilor.

Un astfel de concert împreună cu o petrecere românească a dat corul nostru și estimpă, în 24 Ianuarie v. (5 Februarie n.), despre sevășitul căruia ne simțim datorți a face un raport și o dare de seamă, pe care Vă rugăm, Domnule Redactor, să o publicați în „Gazeta” noastră multă iubită, așa cum urmază:

Concertul în sine a reușit bine, după ce toate punctele din program au fost desu aplaudate și repetate. Cu deosebire au plăcut publicului cântecele populare ale d-lui Musicescu, compuse în sextet mixt, pe care a trebuit să le cântăm de câte trei-ori.

Jocul, ce s'a început numai decât după concert, fu introdus cu o „horă” frumoasă, jucată în două cerouri la sunetele corului și la ale muzicii aduse dela Becherecul mare. Întreaga petrecere, care avă o înfașare curată românească, a decurs în veselie și în animație neîntreruptă până dimineța la 6 ore, când numărul public participător, care se socotesce a fi fost peste 400 de inși, s'a dus acasă deplin mulțumit, — după cum ni-s'a spus din toate părțile.

Cu privilegiul acestei producțiuni au intrat de totă 172 fl. 22 cr., din care scotându-se cheltuelile de 91 fl. 25 cr., — rămâne un venit curat de 80 fl. 97 cr. v. a.

Precum vedeți, Domnule Redactor, speșele sunt mai mari decât venitul

curat; noi însă ținem mai multă la câștigul moral și duhovnicesc, în care privință suntem încredințați, că am câștigat de deci de ori mai mult, decât decât ne mărgineam a face numai câștig bănesc.

Oferte benevole am primit dela d-lă Lazar Roșculeț, notaru în Satul nou 2 fl. și dela d-lă Carol Abail, protopop catolic 2 fl.; er suprasolviri la casa dela d-nii: N. Raichiu locotenent 4 fl. 50 cr., Ioan Iosif Secoșianu, proprietaru în Toracul mare 2 fl. 50., Teodor Mioc din loc 2 fl. 50 cr., Soma Ciua din Becherecul mare 2 fl., Ioan Mioc notaru în Toracul mare 1 fl., Stefan Petroviciu spau la spailuc în Iancăhid 1 fl., Vasile Domșa paroch în Toracul mic 50 cr.; Bonțilă, învățator în Iancăhid 50 cr.; ved. Sofia Popoviciu, preotă în loc 50 cr.; Ion Ghilăzanu, primaru în loc 50 cr., Nicolae Magda, paroch în loc 50 cr., N. Șidek, învățator la Nemț în loc 50 cr., Petru Mioc cassaru comunal în loc 50 cr., N. Bene funcionaru în loc 50 cr., Ittinger cassaru la Nemț 50 cr. și I. Hermann, neguțator 10 cruceri.

Subscriții ne implinim o datorință dintre cele mai plăcute, când în numele corului nostru de plagar aducem și pe acesta cale cea mai călduroasă a noastră mulțumită domnilor contribuți mai sus înșirați și tuturor oșpetilor, care ni-au onorat concertul și petrecerea noastră cu înfașarea lor. De asemenea împărțim mulțumita noastră părintelui Nicolae Magda, care ni-a dat și de astă-dată spriginulă d-sale binevoitoră, precum și d-lui învățator Valeriu Ghilăzanu, care ne-a condus și ne-a învățat în cântările corale cu o sirguință neobosită și vrednică de chieamarea sa învățătorescă.

Iuliu Brănda, Georgiu Agotescu,
cas., coristă. contr., coristă.

Literatură.

În editura librăriei H. Steinberg din Bucuresci (Strada Șelari 18) a apărut: *Schite și nuvele, de Victor Crășescu*, (Str. Basarabeanu). Format 8° de 242 pag., hărtia fină, tipar frumos. Prețul 1 leu.

Librăria H. Steinberg din Bucuresci, în a căreia editură a apărut această carte, a luat măsurile de-a scoate o colecțiune de scrieri literare ale autorilor români, care va apăre regulat în fiă-care lună în câte un volum, tipărit cu îngrijire și pe hărtia velină, pe lângă prețul numai de 1 leu exemplarul. De presentă se află sub presă volumul II din *Nuvele*, de același autor.

la Impăratul-galbenu. Pe drum însă se întâlni cu un car cu patru boi, er pe drierile carului era legat Mistrița cu 99 punți de fier și 99 lăcate de oțel. După car venia împăratul într'o căruță trasă de patru cai. Petru se puse în genunchi înaintea cailor, er sluga împăratului opri oai în loc, ca să nu trecă peste el.

Impăratul întrebă pe slugă, că de ce nu mână caii? er sluga îi spuse, că un om stă în genunchi înaintea cailor. Impăratul porunci să aducă pe Petru la el și îl întrebă, că de ce 'i s'a urit de viață, de s'a pus înaintea cailor? Petru îi spuse, cum l'a blăstemată mamă-sa, cum a plecat să caute pe Mistrița cum îi spuseră omeni din pădure, și pe urmă se rugă să-l slobodă pe Mistrița. Impăratul îi spuse, că atunci va lăsa pe Mistrița, când îl va cântări de trei-ori cu galbeni.

Când se vedu Mistrița scăpat din făr, îmbrățișă pe Petru și-i dize: „Fine, vino cu mine, să-ți afu o nevastă frumoasă!”

Păpărușu Petru plecă cu Mistrița la orașul unde ședea Impăratul-galbenu. Până a nu ajunge în oraș, spuse Mistrița lui Petru, că Impăratul-galbenu

are o fată frumoasă și el i-o fură. Petru îl rugă să nu facă acesta, că er l'oră prinde și atunci nu-l voră mai pute scăpa. Dér Mistrița îi dize rădend: Ei, ei, fine! bine că am scăpat eu din mâinile lor, că acum nici de dracon nu mi-i frică!”

Petru nu mai dize nimica, ci plecă cu nașu-so în oraș. Aci ispită pe de parte pe slugă, că unde dorme fata împăratului. Din vorbire slugilor află, că pe usă nu potă să străbată, că păzesc diua și noptea șapte cătane. Când însă, Mistrița îi dete lui Petru o scară de mătăș și o maramă. Scara avea la un capăt două cărlige de fier, ca să se prindă unde o aruncă; er marama să o pună pe ferăstră, că dacă sparge ferăstră se nu facă larmă. 'I mai spuse, să se ducă la fată și să o musce în față de partea dreptă, apoi să bea apă din pahar și să mănuce din pita care e pe masă, și er să ese afară.

Petru aruncă scara la ferăstră, unde dormea fata, sparse ferăstră și intră în casă. Mușcă fata în față de partea dreptă beu apă din pahar, mănucă din pita și eși afară.

Dimineța se miră fata când vedu, că paharul e mai gol și pita nu e în-

trăgă; dér mai mult se miră când se uită în oglindă și vedu, că e mușcată. Se duse la tată-so și se plânse, că nu șie cine a venit la ea noptea și a mușcat-o? Impăratul întrebă cătanele dela usă, dér ele de unde se șie? Atunci Impăratul porunci să taie capetele cătanelor și puse la usă strajă îndoită.

În noptea a doua er se duse Petru, mușcă fata în față de partea stângă, beu apă din pahar, mănucă din pita și eși afară. Dimineța vedu fata, că-i mușcată de partea stângă, se duse er la tată-so și-i spuse. Impăratul porunci să taie capul la cătanele dela usă și puse de trei-ori atăția.

În noptea a treia er se duse Petru, dér fata s'a prefăcută că dorme, și când el se plecă să o musce, fata puse mâna pe el și voi să strige straja. Petru se rugă să nu strige, că el de dragă a venit la ea și ar vră să o ia de nevastă.

Fata aprinse luminarea și vedend așa drag de fecior frumos, se învoi să fugă cu el. De locu își căută hainele și bani de cheltuelă și erau să plece. Dér fata își aduse aminte, că tată-so are o telgă mică, care când te sui în ea

te duce unde gândesci. Se duș de aduse telgă și eșiră afară.

Merseră cu Mistrița la un preot, de-i cunună; apoi Mistrița le pofți călătorie bună, îi sfătui să nu se oprască nicăiri până acasă și apoi să despărțiră. — Să nu vă apuce vr'onă urit, că mai am de mințit, să ascultați d-văstră, că de acum e povestea mai frumoasă.

Merseră tinerii noștri câtă merseră, dela o vreme se vorbiră să mai odihnescă puțin la vre-o umbră, căci era tare cald. Cum vorbiră, așa făcură. Feciorul era tare vesel, că după atata neocă și-a aflat așa nevastă frumoasă, și de veselie începă a cânta, călă gândia și el, ca mai multă lume, că:

„De cântarea care-mi place
„Nici draconul n'are ce-mi face.”

Dér seracul de el n'a știut, că chiar draconul nu-i place să audă, că sunt omeni veseli și le vine a cânta.

Dér ascultați să vă spun, ce a pățit după cântecul lui.

Smelul cel bătrân l'a aușit cântând și a venit mănios cu o falcă 'n cer și cu una pe pământ, ca să vadă cine cântă în hotarul lui. Pote veți fi aușit, că smelii își proști, și apoi smelul

Arta de a trăi.

După *Stugau*, de *Camila B...*

Supărare, suferință, durere, nefericire.

Grija se ocupă cu suferințe viitoare, *supărarea* cu suferințe actuale. *Grija* se referesce la lucruri materiale, *supărarea* la lucruri nemateriale. *Grija* are de obiectul rele de care ne putem scăpa, *supărarea* rele de care nu ne putem mântui. *Grija* ne împintenează la activitate, *supărarea* ne condamnă la pasivitate. *Supărarea* e deci cu mult mai insuportabilă ca *grija*; între altele și pentru aceea, că atinge cele mai intime inclinări ale inimei noastre.

Din toate relele, cari sunt obiectul *supărării* noastre, suportăm mai greu pe cele ce ne vin dela *omeni*. *Durerea*, ce ni-o cauzează mărtașul unei rudenii scumpe, e fără îndoială înfricoșată; dăr primim lovitură ca un destin mai înalt, ne pleacă capul cu umilință și cu ajutorul timpului și cu mângăierile religiei, ne dedăm a ne supune inevitabilului. Când prin incendiu, bancruta unui prieten de afaceri, speculațiunii nereușite ș. a. pierdem totă averea noastră, e și acesta o puternică lovitură, dăr cu chiu, cu vai, ne dedăm și cu acesta, pentru-că suntem aplecați să admitem și aci voința unui destin mai înalt.

Când însă trebuie să vedem pe un copil al nostru pierdut, aruncându-se în prăpastia lumii, seu numele nostru onest și stigmatizat prin un membru nedemn al familiei, seu când ne vedem înșelați, trădați și chiar, batjocoriți de cătră amici, soții seu iubiti; când invidia și răutatea contrariilor noștri întină cele mai leale intențiuni ale noastre, ne dejosesc în stima superiorilor și a concetățenilor noștri, — acestea sunt suferințe, pe cari le îndurăm cu greu, pentru-că aci nu întredem o decisiune mai înaltă și nu ne putem apăra de idea, că: *ar pute fi altcum*.

A pretinde, ca cine-va să rămână nepăsător față de astfelu de suferințe, ar fi un lucru zadarnic, pentru-că acesta ar însemna a pretinde, ca cineva să-și renege cele mai firești sentimente ale sale. Nu prin nesimțire ajunge cineva a se bucura de viață, ci prin moderarea sentimentelor și limpedirea suferinței în lumina unei concepțiuni raționale a lumii.

Dacă resemnarea față de suferințe, pe cari le considerăm ca încercări divine, ne pare mai ușor, ca față de relele ce ne vin dela *omeni*, apoi acesta ne dă o indigestare, cum avem să considerăm pe cele din urmă, ca să le suportăm mai lesne.

Dacă ne simțim d. e. mortificați

prin ingratitude, atunci să reflectăm, că *ingratitudea* trebuie să fiă ceva de totu ordină, deoarece proverbul: „ingratitudea e răsplata lumii” are curs în toate limbile. Trebuie să fiă deci ceva în natura omenescă, ce o face aplecată spre ingratitude.

Tote faptele omenesci sunt productul libertății și necesității. Cu câtu omu e moralicesc mai perfectu, cu atătu e mai liberu; cu câtu mai sensualu, cu atătu e mai legatu. Pentru ce am vré să-i luăm sclavului de galere, în nume de rău, că elu nu se pôte elibera de lanțurile sale? Noi nu ne supărăm pe viperă, că mușcătura ei e veninosă; aflăm lucru naturalu, că cicuta produce venin: e ore unu omu rău de inimă, care ne calumniează, mai liberu de însușirea sa rea, ca viperă seu cicuta?

Dacă *omenii* cu cari impregiurările ne silescu să trăim în strinsă comunitate, cum e d. e. unu frate, o soră, unu soțu, o consorțu, o sócră îndrăcită ș. a. cari ni-se facu nesuferibili prin însușirile antipatice, ce le au, atunci nu trebuie să uităm, că defectele morale sunt rele, cari merită mai multu compătımire, decâtu indignare.

La *omenii* tineri lucrul însu ia altă față. În etatea copilăriei și a pubertății aproape fiă-care defectu moralu e curabilu. Chiamarea educațiunei e, a îndrepta prin orthopedia spirituală schilăvirile morale. Indatinarea se dice, că e ca o a doua natură. În tinerețe 'i se pôte da omului o altă natură, decât cea înăscută nu e așa, cum ar trebui să fiă; cu câtu înainteză mai multu în etate, cu atătu devine acesta mai greu. Din fatalitate însă, orthopedi harnici pentru diformități morale sunt foarte rari.

(Va urma.)

ECONOMIA

Rechisitele de pomăritu.

Bunule cetitoru! La pomăritu ca și la oru-ce lucrare, nu putem face trebă fără rechisite, fără unelte. Aceste unelte sunt de două feluri: unele cu cari lucrăm pământul, ér alte care ne servesc numai la deosebitele lucrări ce le avem cu pomii. De cele dintăiu se tinu: hârlețulu, cu care săpăm și rigolăm locul; sapa, cu care spargem bruşii, radem cărările, tragem pământu unde să recere și săpăm printre pomi. Pentru aceea avem lipsă de două feluri de sape, mai mari și mai mici.

Totu de unelte, cu cari lu-

crăm pământul, se ține grebla, cu care oblim seu planisăm straturile și greblăm cărările. Cu dosul greblei se astupă și sēmēțele pomilor cele sēmēnate în șanțuri. Totu de acestea unelte s'ar tiné și sfóra de grădinăritu. fără de care straturu și cărări óble, drepte, anevoizi se potu face. Apoi de și a dîșu cineva, că dreptu e numai celu de susu, noi avem să ne silim, după putința a mai face și josu câte unu lucru dreptu. Bine este, decât avem și o *róbă seu tərbónță*, cu care se se care buruenele și pământul, că cu cotarca e multu mai greu și fără sportu, apoi lopatá de încărcatu róbă și de aruncatu pământul.

De unelte proprii numai pomăritului se tinu *bricégulu și cosorul*, fără de cari n'avem ce căuta în grădină, că icl avem de tăiat unu spinu, colo o crengă, dincolo o frunză cu omide, ș. a., din care causă acela se și fiă ascuțitu bine, să te poți cu elu rade, cum se dice, și să aibă două custuri (tăișuri), una mai mare, cu care tăiem crengi, netedim rane dela pomi, ciuntăm rădăcini etc., ér altă mică, care ne servece numai la altitu, cum vom vedé la timpul seu.

Cele mai bune bricege sunt așa numitele *tax*, că sunt țapine, gróse în custuri și totuși foarte tăiecióse.

Lângă bricégul avem lipsă de *forfecu* pentru pomi. Cu ele tăiem rădăcini și crengi pân' la grosimea degetului și apoi le netedim cu custura bricégului, ori a *cosorului*, totu cu fórfecele tăiem verfurile crengilor și crengile cele cu omide, și curățim gardul celu viu. Fórtecele încă trebuie să taie bine.

Pe lângă bricégul și fórfece, mai avem lipsă de *ferestrau* (firezul). Acesta, de avem în grădină numai pomi mici, mai puțin groși decâtu mâna, e destul decât e unu firez micu de mână, lungu de $\frac{1}{2}$ metru și cu rama de fieru, formându unu triunghi.

Cu acesta tăiem crenguțele ori trunchii, ce sunt mai groși decâtu degetul. De avem însă în grădină pomi mari, roditori, atunci avem lipsă și de unu *ferestrau* mai mare, cum sunt cele cu care tăiem lemne. Cu acesta tăiem crengile uscate ori cele

prea dese, ori cari le sfărteacă vântul.

Totu pentru cultivarea pomilor avem lipsă și de o *răzușă*, cu care radem mușchiul și cója vechiă de pe pomii bătrâni. Răzușă acesta e de fieru, cam ca cele cu care radu mușchii covata de pâne.

Avendu-le toate acestea, putem lucra în pomăria în voia cea bună, dăr lipsindu-ne numai una, vom fi de multe-ori siliți a ne uita cum ne stă lucrul și a fluera a pagubă după elu. Deci, unelte bune, decât vom i lucru bunu, că unelte și deprinderea factu pe măestru, ér fără unelte și celu mai priceputu stă și privece cu jale, neputendu lucra.

Ceva despre lapte și mulgerea vacilor.

Găzdăia bună trebuie să se pricepă și la mulgerea vacilor, căci acesta este un lucru foarte hotăritor pentru economia casei și e cu multu mai gingașu, decâtu să-lu pótă omul incredința cu ușurință pe mâna servitoriloru.

Vacile trebuie să se mulgă de două-ori la dî: séra și dimineața. Intot-deuna însă trebuie să se mulgă bine, așa ca să nu mai rămână nici unu picuru de lapte; de-o parte pentru-că tocmai laptele mulsu mai în urmă este laptele celu mai bunu, ér de altă parte pentru-că nemulgendu vaca bine, ea pe încetulu pierde laptele, pe care apoi fórte cu greu ilu mai putem câștiga.

Se întemplă însă câte-odată, că vaca, deși are lapte, nu-lu slobođe, așa ca înzadaru te necăjesci cu mulsulu, căci vaca nu vré să slobođa laptele de locu. În casulu acesta ne putem ajutama așa, decât pe timpul mulsului îi dăm vacei unu nutreț bunu, cum ar fi de exemplu terețe etc.

Mai multu și mai bunu lapte dobândim dela o vacă numai după ce fată a doua-óră. Când se apropiă însă de fétatú, ba unele vaci chiar și în primele săptămâni după fétare, perdú laptele.

Cele mai bune sunt vacile acelea, cari perdú mai târziu laptele. Dacă însă se întemplă, ca vaca să se apropiă tare de fétatú și încă totuși să nu-și perdă laptele, în acestu casu trebuie să fimu cu luare aminte și să nu ne

celu bătrân, de prostu, ce era și-a îndhipuită, că cântă în pricina lu. Dăr alu sáraculu cânta de ce cânta.

Uitamă să vă spunu, că Petru cu nevasta erau în hotărul smeuului. Când a ajuns smeuulu celu bătrân la Petru, asta era adormitu cu capulu în póla nevastei lui. Când a vedutu smeuulu așa mândru de nevastă, 'i se făcu inima pară de focu și de locu îi poci prin mintea lui cea drăcoșă, să nu-i facă altu rău, decâtu să-i fure nevasta.

Când se pomeni Petru, mai ia nevastă și telégă, decât ai de unde! Se puse pe plânsu ca unu copil mióu, și plânge, plânge, dăr nime nu-lu ande. Și chiar să-lu fi auditu, lumea asta e rea, că la puțin le pasă, că plânge cine-va și e necăjitu. Dela o vreme se lăsă de plânsu și se gădi, pe cine să afle să-i spună necasulu și să lu róge să-i ajute. Se socoti să se ducă să afle pe nașu-so, că în altulu nu se puté increde, căci li era frică, că în locu să-i ajute, va da de veste smeuului să se păzescă.

După multă umblare se întâlni cu Mistriță, li spuse ce 'i s'a întâmplat; dăr nașu-so nu l'a luat în bajocură, ci i a fost milă de elu și i-a fagăduit, că-i va afla nevasta. Mistriță se gândi,

că altulu nu a luat-o, fără numai smeuulu, căci numai smei umblă să strice noroculu *omeailor*.

Plecară amendoi în țera smeuului. Când ajunseră acolo, vedură pe nevasta lui Petru la fântănu, cu unu vasu de trei vedre. Că vedeți d-vóstru smeuulu e smeu, elu nu cânta, că fata n'a fostu dedată să luere lucruri grele.

Mistriță și Petru se duseră la ea și-i spuseră, că să întrebe pe smeu, unde e puterea lui? Pe urmă ei pleoară într'o pădure aproape, acolo era o casă unde ședea o preotésă veduvă cu fata ei. Ei se rugară de ea, să-i lasé să sedă aci vr'o două-trei zile. Preotésă se învoi.

Când a venit smeuulu acasă, află nevasta plângendu, și când a întrebat-o, că de ce plânge, ea dîse, că să-i spună unde e puterea lui, să se jóce cu ea, că-i e uritú să stea totă ziua singuri.

Smeulu dîse, că puterea lui e sub scândura ferestrii. Când a plecat smeuulu, veni Mistriță și nevasta li spuse, ce a dîșu smeuulu. Mistriță vedu, că smeuulu mințise, dăr dîse cătră fină-sa, să se jóce totă ziua sub scândura ferestrii și să nu-i facă smeuului de mâncare.

Când a venit smeuulu acasă și ceru să mănânce, ea li spuse, că nu i a pututu face mâncare, că s'a jucat sub soandura ferestrii, unde e puterea lui. Smeulu li spuse, că puterea lui nu e acolo, ci sub pragulu ușii.

După ce a plecat smeuulu, a venit Mistriță érá, și fină-sa li spuse unde e puterea smeuului. Mistriță oinoscu, că ére o minciună bună; dăr li spuse să facă și în ziua asta ca în ziua cea-altă.

Când veni smeuulu acasă, află pe nevastă jucându-se la pragulu ușii. Atunci elu nu și mai puté tiné risulu și dîse: „Ei, nevastă, să-ți spunu eu unde e puterea mea? — În pădure este unu mistreț; în mistreț este o rață; în rață este unu ou; în ou este unu bândaon, și acolo e puterea mea.”

Când veni Mistriță și-i spuse fină-sa așa, elu de locu plecă la preotésă, o rugă să-i dea vr'o două sfărămături de presoură și după ce capătă, plecă cu Petru în pădure. Mistrețulu le eși înainte și era să-i omóre; dăr când inghiți Mistriță o sfărământură de presoură, li veni putere indoită și omóri mistrețulu. Când despicară mistrețulu, omoriră rața; din rață luară oulu, ilu sparseră și omoriră bândaonulu.

După aceea plecară la casa smeuului, pe care ilu aflară mortu. Luară nevasta lui Petru și telégă și plecară în țera loru. Când erau aproape de casa părinților lui Petru, Mistriță sfătui pe finu-so să-și păzescă mai bine nevasta, și apoi plecă în lume. Părinții lui Petru, când ilu vedură, nu mai puteau de bucuria, și făoură o nuntă ca la împărăti.

Eu ér am fostu acolo de am ajutat; tăiam lemne cu sapa, aduceam apă cu oiuru, turnam apă în focu să ardă bine, sm mâncatú zama cu furchița și carnea cu lingura. Atăta cînste a venit la nunta aceea, de și câni umblau cu colaci în codă. Eu nu potú uita nunta aceea, că totu grăbindu-mé să le dau ajutoru la mâncatú, mi-am tăiat unu degetu la mână. Dacă nu credeți, veniți de vedeți. — Eu până aici o minții, cine o scie minți mai departe, să o mințu.

Colnicu, Ianuarie 1893.

Maria Drăganu
învățătoare.

lăcomimă prea tare la laptele ei, căci în ajunul fătării, laptele se corăstese și nu mai este bun.

Mulsul trebuie lăsat pe încetul, *ér nică de cum de odată*. Regula este, că în cele din urmă trei luni, când vaca se apropie de fătare, se mulge din ce în ce mai puțin, *ér în cele mai din urmă șese săptămâni nu se mulge de loc*. După fătare, *érai* nu mulgem vaca numai decât, deoarece laptele acesta este foarte de lipsă pentru vițelul.

Decă se întâmplă, ca ugerul vacii să se umfle, este bine a-l unge cu unsoare sau cu unt. Ungerea acesta este folosită și atunci, când vaca nu suferă vițelul să sugă.

Când vaca nu dă lapte de ajuns, trebuie mai întâi de toate să ne îngrijim de îmbunătățirea nutrețului ei. Decă nutrețul uscat, cu cotore tari, (cum ar fi paele, fenu, tuleii de cucuruz etc.) se taie mărunt, se aședă într'un vas de lemn și se opăresce cu apă fierbinte și astfel se dă vacilor în stare caldă, prin această ajutorămă multă sporirea laptelui, nu ne costă cheltuială și economisim altă soia de nutreț. Modul acesta de nutriție e bine să se întrebuințeze peste totă iarna. E de însemnat însă, că înainte de a feta, nu este bine să dăm vacilor latur, sau rădăcină, cum ar fi de exemplu napi (sfecle) etc. De altminterlea multă influențază aici și aerul; *véra*, de exemplu, tot-deuna vacile dau lapte mai mult și mai bun, decât iarna.

Se întâmplă câte-odată, mai ales iernă, când vacile se hrănesc cu nutreț uscat, *dér și numai decă vaca este bătrână*, se întâmplă, *dică*, că laptele când ferbe, capătă un miros și un gust rănced, ca și cum ar fi stătut în veche. În acest caz, când laptele fierbe, trebuie să turnăm în el cam pe a treia parte apă curată și așa amestecat cu apă lăsam laptele să fiarbă mai departe.

Mai însemnăm în fine, că decă vaca (mai ales cele tinere) se slăbesc prea tare, cam de obicei nu se mai poate direge nici odată. În cazul acesta nu este ertat a mai mulge vaca, deoarece laptele ei nu e sănătos. Astfel de vaci sunt bune numai pentru tăiat.

Cât pentru *cunoscerea laptelui*, vom spune, că laptele care-i bun are o color galbenă-albură și este așa de des (condensat), încât se lipsește de vas; decă frecăm degetele unse cu lapte, acestea devin unsoare; decă vărsăm un picur de lapte bun pe unghia degetului, acela rămâne întreg și nu se împrăștiă. Cam de pe aceste semne se poate cunoaște laptele, care este bun. Laptele rar și cu față vineție, este rău.

Laptele de oi este de obicei mai unsoare decât laptele de vacă și decât cel de capră. Beut așa cald, îndată după mulgere, laptele are mare putere vindecătoare asupra celor ce suferă de durere de pept.

La orașe, laptele de obicei se vinde în stare falsificată. De aceea, voină a ne asigura de un lapte bun și curat, nu ne rămâne, decât să ne îngrijim de-a sta de față când se mulge laptele, pe care apoi *nică-odată*, nu este ertat a-l pune în vase de metal, ci când se mulge, să se mulgă în vase de lemn, *ér când se ferbe, să se fiarbă în vase de lut*.

Decă vom să conservăm

laptele pe timp mai îndelungat, n'avem decât să-l ferbăm în fiă-care și; decă însă vom să ne se acrescă, atunci trebuie să punem în el numai o mică porție de petre de sodă.

Laptele constă din apă, unt, zahăr, caș și diferite săruri. Partea cea mai mare însă, mai bine ca opt din zece părți, o formăză apa.

P O V E Ţ E.

Intrebuințarea cartofilor degerați.
Un învățat francez, botanicul Dupont, a analizat cartofii (crumpenile, baraboi) degerați și a aflat, că decă cartofii pot fi vindecați de degerătură, ei nu perd nici una din însușirile lor și rămân tot așa de buni, cum au fost și înainte de degerătură. În contra degerăturii cartofilor, învățatul botanic francez propune următorul mijloc: După degerătură, să se ia cartofii și să se înmoie într'un vas cu apă rece, unde să se lase cât se va putea mai mult timp. După acesta să se aședă cartofii pe o masă, unde să se lase până se vor usca deplin. După dăsa numelui învățat, cartofii pot fi după această gătită pentru mâncare, căci vor fi tot așa de buni, cum ar fi fost înainte de a degera.

Ouăle sub cloșcă. Directorul de agricultură din Cambais (Francia) recomandă un mijloc foarte simplu de pus ouăle la cocere, care i-a reușit în tot-deuna. Mijlocul constă în a uda ouăle cu apă caldă, nici rece, a le șterge și a le pune îndată sub cloșcă. În chipul acesta se spală de pe coaja ouăle necurătenia și părțile grase, și prin urmare se înlesnește intrarea căldurii și umezelei în ouă.

MULTE ȘI DE TOATE.

Invingătoria.

Se întâmplă odată un război mare și serios între Titan. Tote virtuțile și toate vițurile se războiau pe viață și moarte. Grăznică răziri se făuseră și sângele curgea pârău. Violența și răutatea sar asupra dreptății și o rănesc, rupându-i mâna. Iubirea mari sfârșită de dinții și ghiarale pisme și gelosiei. Dărnicia fu sugrumată de sărăcie. Multor virtuți le merse rău în acea și, *dér și multor din vițuri nu le umblase mai bine, căci își lăsar și ele partea lor*.

Din totă cea mare de luptă singur o virtute rămase nevătămată, — anume *bunătatea*.

Bătă cu petri, străpunsă de săgețile nemulțămirei, de-o sută de ori doborâtă la pământ, ea *érai și se sculă nevătămată, neînviată și intră din nou în lupta învinsă*.

Se făcuse seară, ba veni și noaptea, lupta însă rămase nehotărită. Războinicii zăceau osteniți de-o parte și de alta. Singură bunătatea se preâmbala cu fruntea deschisă. Ea era deșteptă ca apa unui isvor și iubită ca aurora dimineții, mângăind pe întristați și ajutând pe cei lipsiți. În acel moment însă și inimicilor au recunoscut mărimea ei și i au dăst: *Cea mai tare ești tu! Tu ai învins!*

Prelucrată de:

Nicolau V. Popă
înv. grăniț.

Fumatul damelor în Anglia.

Numărul damelor engleze, care fumăză creșce în mod simțitor pe și ce merge. Ele fumăză mai cu seamă un fel de țigări numite „The Lady”. O firmă din Birmingham nu fabrică alt-

ceva decât numai țigări parfumate și face mulți bani. Se vorbește, că și principesa Luisa de Anglia fumăză astfel de țigări.

Din America la Paris cu 15 bani.

A pleca din fundul Americii meridionale cu 15 bani în buzunar și a ajunge în Paris — adevărat se taie ocolul pământului — eă o aventură care seamănă cu o călătorie estra-ordinară de ale lui J. Verne.

Cu toate acestea aventura este foarte adevărată.

Eroul este un băiat de 16 ani.

O săracă familie din Saint-Denon, sardusă de promisiunile de avere făcute de către o agenție de emigrare sud americană, pleacă acum trei ani în Republica Argentina.

Averele însă se mărgini numai în promisiunile agenției.

Familia Chérigny — astfel se numea — consumă în America economiile aduse din Franța și sfârși prin a se găsi într-o bună dimineață în cea mai negră miserie.

Spre a nu muri de foame, diferiții membri ai familiei decisă de a se separa și de a se îngriji fiă-care cât mai bine posibil la susținerea sa.

Unul dintre copii anume George, atunci în etate de 13 ani și jumătate, se duse în Brasilia. Aci lucrând cu negrii a aduna cafea, câștigă câți va bani cu cari se întorse la Buenos-Ayres spre a-i da mamei sale.

Apoi George plecă din nou prin păduri vânând boi și cai sălbateci.

După un an, tot umblând el se găsi la ptele Cordilierilor.

Fiind obosit de acea viață nomadă el încep să simță dorul de a vedea Franța și mai cu seamă Parisul.

Leii, tigrii, șerpii pot fi ornaamentul frumos al unui tablou, *dér trebuie să convenim ca tovarășia lor, lasă multe lucruri dorite din plăcuta viață socială*.

Spre norocul lui dete de țermul mării unde era ancorată o navă, care se ducea spre Havre, și al cărei căpitan îl primi pe bordul ei.

49 de zile după aceea George Chérigny ajunse la Paris percurgându pe jos distanța care departe Havre de capitala Franței.

Tote acestea sunt foarte frumoase și demonstrează în de ajuns forța caracterului acestui copil.

Dér ce mai estra-ordinară este acesta: George Chérigny plecă din Buenos Ayres cu 15 bani în buzunar și când ajunse în Paris mai avea încă 10 bani, adevărat el nu cheltuse decât 5 parale în totă lunga sa călătorie.

Eroul nostru vorbește acum limba spaniolă perfectă de bine și va găsi mijlocul de a trăi onest în Paris, unde numele său e inconjurat de admirațiune și reclame gratuite din toate părțile.

Un proces din cauza nasului.

Un proces într'adevăr se desfășură mai zilele trecute înaintea tribunalului din Gand și care se asemănă cu unul întâmplat în Zurich.

Luna trecută un diar satiric din acel oraș publicase un articol prin care se lega de nasul președintelui al unui liniștit cetățen. Acest articol cade sub ochii posesorului nasului în chestiune, care intentă un proces de reparare redactorului gazetei.

După consiliul avocatului său, reclamantul se prezintă în persoană la audiență, pentru ca judecătorii și jurații să se potă convinge, că nasul său nu era mai roșu de cât al celorlalți oameni, și că nu era nici schimonosit.

O jumătate duzină de martori, pe cari reclamantul i adusesese, dovediră că posesorului nasului, era un om onest și că organul său era în adevăr nițel mai dezvoltat *dér cauza nu trebuia că-utată în vin*.

Jurații, cu toate aceste mărturisiri, achitară pe diarist și omul cu nasul roșu a trebuit să plătească și cheltuelile procesului.

O amintire dureroasă din război.

Oficerul rus de husari S. Engel, mort în anii trecuți istoricesc în memoriile lui apărute de curând următoarea întâmplare tragică, petrecută în lupta de la Lipsca:

— „În momentul, când trecuserăm deja podul unui drum de feră, aprins de către dușmani, eă o vine spre noi o femeie frumoasă, în vîrstă de vreo 25 de ani, călare pe un cal superb englezesc. Se vedea, că era femeia unui oficer din statul major francez și în zăpăceala ei, își căuta bărbatul printre rindurile noastre.

Se părea aproape asurzită de puternicele detunături de tunuri. La 50 de pași departe de noi, femeia își opresc calul, privește indiferent la tabloul săngeros din prejurul ei și apoi își îndreptăză întregă atenția spre fetița ei de 4 ani, pe care o ținea pe șea, lângă dâna.

În repezite rînduri se încercase ea să străbată colona cavaleriei noastre, *dér tot-deuna au respins o soldații noștri brutali*.

— „Încotro vrei să te duci? Aici nu e loc pentru tine!” îi strigau ei înfuriți. Femeia nu dădea nici o vorbă; nici nu plîngea. Când și când își ridica ochii spre cer, sau se uita cu dragoste la nevinovata fetiță. Într'un târziu izbucni în lacrimi.

— „O D-șule, trebuie că-să nebuță; nici să mă rog nu potă!” — strigă ea în limba franceză. În timpul acesta glonțele Francezilor de pe țermul opus cădeu ca ploaia în rîndurile noastre. De odată calul femeii cade jos. Un glonț de tun îl omorise, sfărîmînd totă odată și piciorul stînga al călărețului. Un oficer și eu, văzînd scena oribilă ne repezim îndată, ca să venim în ajutor. Dér atunci aujim vocea comandantului de divizie, contele Pahlen.

— „Unde mergeți d-lor?” strigă el teribil.

— „Dorim să dăm ajutor unei femei nenorocite!”

— „În serviciu nu e nici o dorință. Treceți numai de cât la locurile d-vostre! Repede!” răsuna porunca generalului și negreșit, că noi am ascultat.

Ce s'a întâmplat după aceea a fost îngrozitor. Fără să se vada de loc dér cu privirile desperate, nenorocita femeie a luat în brațe fetița, care plîngea amar, a sărutat-o cu o dragoste nespust de mare, apoi și-a desfăcut legătura de la piciorul sfărîmat și cu ea și a sugrumat fetița. Tote acestea s'au petrecut sub ochii noștri, în câteva momente.

După aceea femeia și-a luat fetița și a răzimat de cadavrul calului. Fără să se tînguescă, fără să plîngă, fără să rostosă o vorbă măcar, femeia asta nenorocită își aștepta moartea ca o eroină antică. Aceasta a venit îndată. Cavaleria s'a pus în mișcare și mii de copite de cal au trecut peste trupul ei sfărîmînd-l.

Impresia acestei scene grozave n'amă putut să o uit în totă viața mea.

Îmbătarea cu fum.

Obiceiul, a se îmbăta prin respirarea fumului, se afla încă în cea mai adîncă vechime. Massageții de lângă marea caspică, după cum ne spune istoricul grec Herodot, aruncau în foc fructele unui pom, apoi respirau cu lăcomie fumul și prin aceasta se îmbătau cu și cu vin. Scipii, cari locuiau lângă Daipru, puneau un fel de semințe pe nișce petri arse și apoi respirau fumul ceea ce le făcea o mare plăcere. Și acum se mai face aceasta pe la popoarele din India, precum și la Tătari, Cafrii și Hotentoti.

O datină ciudată.

In insulele Carriba, când mōre vre-un bărbat, atunci nevasta lui fi sapă grōpa, în care pune afară de armele sale și alte lucruri prețioase. Apoi în timp de ună an de zile vine în fiecare zi la grōpa lui. Apoi fi desgrōpă osēmintele lui, le spală și le uscă la soare, apoi în anulă alt doilea folosesc aceste osēminte în loc de perină. In anulă alt treilea de doliu le acată în colibă, ceea ce e ună semu, că văduva pōte se primescă țășăși pețitori.

Calendarul săptămânii. Table with columns for months (February, March, April, May, June, July, August, September, October, November, December) and days of the week, listing various events and dates.

Bursa de mărfuri din Budapesta din 1 Martie n. 1893.

Table of grain prices (Săminte) including items like Grâu Bănățenesc, Grâu de Tisa, Grâu de Pesta, etc., with prices per 100 chilogr.

Table of old and new grain prices (Săminte vechi ori nouă) for various types of grain like Săcară, Orz, Ovăș, Cucuruz, etc.

Table of products and their prices (Produsediv. și soiulă) including items like Sem. de trif, Oleu de rap, Uns. de porc, etc.

Tergul de rimători din Steinbruch. La 6 Mart. n. starea rimătorilor a fost de 115,793 capete, la 7 Martie au intrat 170 capete și au eșit 847 rămânând la 8 Martie un număr de 116,656 capete. - Se notăză marfa: ungurescă veche, grea dela 51.- până la 52.- cr. marfă ungurescă tineră grea dela 55 cr. până la 56.- cr., de mijloc dela 53.- cr. până la 54.- cr. ușoră dela 51.- cr. până la 52.- cr. - Marfă țărănească grea dela 52 până la 52.- cr. - de mijloc dela 51.- cr. până la 52.- cr. ușoră dela 50 cr. până la 51 cr. - Marfă de România Băkony de grea dela - cr. până la - cr. transito mijlocia grea dela - cr. până la - cr. însă transito ușoră dela - cr. până la - cr. transito dto țeposă grea dela - cr. până la - cr. transito mijlocia dela - cr. până la - cr. Marfă sârbescă grea dela 50-51 cr. transito, mijlocia grea dela 50-51 cr. transito ușoră de la 49-51 cr. Porcii îngrășați de ună ană dela - cr. până la - cr. îngrășați cu cucuruz dela - cr. până la - cr. îngrășați cu ghindă dela - cr. până la - cr. Cântărită la gară cu 4

Cursulă losurilor private

Table of private exchange rates (Cursulă losurilor private) for various locations like Basilea, Credită, Clary 40 fl. m. c., etc.

Bursa din Bucuresci din 1 Martie n. 1893.

Table of exchange rates from Bucharest (Bursa din Bucuresci) including items like Rentă română perpetuă 1876, Banca Națion. ult. div. 84.45, etc.

Cursulă la bursa din Viena

Table of exchange rates from Vienna (Cursulă la bursa din Viena) including items like Rentă de aur 4%, Rentă de hârtă 5%, etc.

Cursulă pieței brașovii

Table of Brașov market exchange rates (Cursulă pieței brașovii) including items like Bancnote românești, Argintă românească, etc.

Proprietar Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoriu Malor.

Nr. 3144-1893.

PUBLICAȚIUNE

Din cauza marelui număr de aplicații, cari sunt a se anunța la oasa pentru bolnavi din Brașov, ne putându-se săvârși anunțarea unei părți mari până la 5 Martie a c. terminulă hotărât în apelulă din 20 Februarie a. c. Nr. 2072, deore ce partea cea mai mare a patroniloră amânase anunțarea pe zilele din

urmă, subsemnata direcțoriă de meserii, referindu se la apelulă sus amintit, aduce la cunoștința celorlă pe cari îi priveșce, că a prelungit terminulă pentru anunțările la cassa pentru ajutorarea de bolnavi din Brașov până în 20 Martie a. c. st. n. Inceputulă îndatorirei pentru plata cotisațiuniloră fixat în apelă, și anume pe ziua de 20 Februarie, nu se schimbă prin acesta întru nimic.

Se provocă deci toți patronii (meseriași, fabricanți, comercianți) a anunța persoanele aplicabile la dășșii și obligate

în sensulă art. de lege XIV din 1891 de a se asigura, pe lângă folosirea bilete-loră de anunțare, ce se potă căpăta în cancelaria casei pentru ajutorarea de bolnavi (sub buciumulă Nr. 16 parterulă) până în 20 Martie, căci la din contră se va aplica amenda legală pentru neexecutarea anunțării.

Brașov, 6 Martie 1893.

Magistratulă orașenescă

ca direcțoriă de meserii.

59. 1-2

In sala hotelului „Central Nr. 1.”

Renumitulă teatru mecanic

ală lui OSCAR GIERKE, din Dresda. Sâmbată în 11, și Duminecă în 12 Martie n. c., în fiă-care sēră la 1/28 se dau reprezentațiuni brilante.

Cicluș III.

Duminecă 12 Martie, 2 reprezentațiuni brilante cu programă nou.

1) Secțiă. Agra, residența Marelui Mogulă ală Indiei, conductulă funebru ală împărateșei Indiei și mausolcu. 2) Bătaia și luarea Plevnei la 9 Decemvre 1877. Iluminștia brilantă și represen-

tată cu 1000 figură mecanice după natură. 3) O societate automată de artiști. (Programă nou). Pentru prima oră colterulă pe funie. 4.) La fine Pantomine de spirite și fantome. Doctoră Faust sēu pactulă cu Dracu.

Inceputulă primei reprezentațiuni este la 1/4 precuș. Inceputulă reprezentațiuni a 2-a este la 1/8 ore sēră.

Prețurile: Cerele 1 până la 4 rēnduri 80 cr., celelalte 60 cr. Loculă III 40 cr., copii până la 10 ani plătesc jumētate. Loculă în picioare 30 cr. Studenții și militarii dela sergent-majoră în jos 20 cr. Galeră stală 30 cr. ăr în picioare 20 cr.

Inceputulă la 7 1/2 ore sēră. Sala este deschisă dela 1/27 ore sēră.

Bilete se potă căpăta dela 9-12 ore a. m. precum și dela 2 ore p. m. până sēră în sala teatrului la hotelă Centrală „Nr. 1.”

Max Gierke, conducătoră de afaceri. Oskar Gierke, directoră.

45.-1-1.

„Hunedōra“

însoțire de anticipațiune și credită în Deva.

CONVOCARE.

Domnii participanți ai însoțirii de anticipațiune și credită „HUNEDŌRA“, se invită în virtutea ȘȘ loră 23 și 24 ai statuteloră la

a VII-a Adunare generală ordinară,

care se va ține în Deva Joi la 23 Martie 1893, st. n. la 3 ore d. a. în localulă însoțirii.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

- 1. Alegerea unui președinte, a unui vice-președinte, precum a doi secretari și doi scrutinători. 2. Raportulă direcțiunii cu privire la activitatea consiliului administrativ și la starea casei însoțirii (bilanțulă) pe anulă 1892; raportulă comisiunii de supraveghere, și hotărârea asupra profilului curat. 3. Satorirea bugetului pe anulă 1893. 4. Alegerea unui membru în consiliulă administrativă pe timp de doi ani. 5. Alegerea comisiunii de supraveghiere pe timp de ună an. 6. Eventuale propuneră (§ 29).

In lipsa membriloră receruti, - de preste jumētate a părțiloră fundamentale - adunarea se va ține în înțelesulă ȘȘ lui 25 din statute la 3 Martie a. c. totă la timpulă și în localulă indicat.

Domnii participanți potă lua parte sēu în persōnă, sēu prin plenipotențiati loră, cari asemenea au să fiă participanți fundamentali (§ 26); nimeni nu pōte esercita însă mai multe de 20 voturi (§ 10).

In timpulă încheerii bilanțului însoțirea a avută 318 părți fundamentale a 50 fl. 15900 fl.

Din ședința consiliului administrativă ală însoțirii „Hunedōra“, ținută în Deva la 1 Martie 1893.

Ales. Moldovană m. p., Avramă P. Pecurariu m. p., Nechita Luculetiu m. p., vice-directoră. directoră. secretară.

62,1-1.

Advertisement for Portland-Cement from the Brașov factory. Text includes: 'Fabrica de Portland-Cement din Brașov', 'Recomandă escelentulă Portland-Cement cu prețuri estine, care se pōte transporta dela ori și care stațiă a Căiloră ferate. Depouri la I. L. & A. Hesshaimer și R. Schmidt & C. Brașov.' and '54. 1-10.'

Rohseidene Bastkleider fl. 10.50 per Stoff zur kompletten Robe und bessere Qualitäten — sowie **schwarze, weisse und farbige** Seidenstoffe von **45 kr.** bis **fl. 11.65** per Meter — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. mid 2000 versch. Farben, Dessius etc.) Porto-und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. und Postkarten 5 fr. Porto nach der Schweiz. **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (k. u. k. Hofl.), **Zürich**.

Ultima vëndare totală a depoului rămasă

Marea bancrută!

New-York și Londra n'au lăsată necrutată nici continentul european și marea fabrică de argintărie s'a vădită necesită să dăruiească întregul ei deposit în schimbul unei răsplăți mici pentru muncă. Eu sunt imputernicit să îndeplinesc acestă mandată.

Eu dăruiesc

prin urmare ori cui, fără bogat și sărac, următoarele obiecte pentru mica sumă de **fl. 6. 30.** și adică :

- 6 cuțite fine de masă cu lamă veritabilă englesă,
- 6 furoulițe de argintărie patentă americană dintr'o bucată,
- 6 linguri de argintărie patentă americană,
- 12 lingurițe de argintărie pentru cafea patentă americană,
- 1 lingură de argintărie pentru supă patentă americană,
- 1 lingură de argintărie pentru lapte patentă americană,
- 6 cesci Victoria englesesci,
- 2 candelabre de masă,
- 1 strecurătoare pentru cēiu,
- 1 zaharniță,
- 42 bucăți la ună loc.

Tote cele 42 de obiecte sus amintite au costat mai înainte fl. 40 și acum se pot cumpăra pe prețul bagatelă de fl. 6.30. Argintul patentă americană este un metal alb, care își păstrează coloră argintului 25 de ani, despre ceea ce se garantează.

Cea mai bună dovadă, că acestă inserată nu e

o șarlataniă

mă simt îndatorat în public, că ori cine, căruia nu-i convine marja îi trimite banii înapoi, nimeni însă se nu trecă cu vederea orasiunea acestă favorabilă de-ași procura această garnitură pompoasă până se mai afla.

Se trimite numai cu rambursă postală sau cu trimiterea înainte a sumei.

Cu deosebire recomandă praful de curățit aceste obiecte, o cutie dimpreună cu indicarea folosirei costă 15 cr.

P. Perlberg's Agentur
der verein. amerik. Patent-Silberwaaren-Fabrik,
Wien, I. Deuschmeisterplatz Nr. 4-5.

Domnul Dr. Med. Bönisch mi-a recomandată garnitura. Vă rog a'mi trimite și mie cu Domnealul. Freiberg, 21/12 1892.

Robert Hild, șefu de gară.

Trimetemi o astfel de garnitură. E foarte recomandabilă. Jarkovac, 9/1, 1893.

Csidomir Petrof, Profesor.

89,1-3.

Neapărat de lipsă pentru fiecare familie este Caféua-Malz a lui Kathreiner Kneipp cu gustu de cafea hōne

Acēsta este avantajos că pōte înlocui caféua amestecată cu cichorie oferându o cafea hrănitore și gustosă, un escelent surrogat la cafea. De recomandat pentru femei, copii și bolnavi.

Pășiți-ve de imitați.

Se află în totu loculū. (9-52.) 1/2 Kilo 25 cr.

A V I S !

Imi permitu a atrage atēniunea asupra marelui asortimentu
de Nouveautés de primăveră și vară în Stofe de lână, Mētase, Zephir-Plisse, Batist, Atlas-Satin, Levantin etc.

Casă de mărfuri D. LESSNER.

Viena, VI. Bezirk, Mariahilferstrasse Nr. 83, Parterre și Mezzanin.

Recomandăm următoarele Nouveautés :

Camgarn lână curată	120 cm. lată pr. Metru 1 fl. 10 și 1 fl. 15 cr.
" " " " " " " " " "	130 " " " " " " " " " "
Nouveauté melée	120 " " " " " " " " " "
Diagonal (fără concurență) . . .	130 " " " " " " " " " "
Specialitate cu mētasă	120 " " " " " " " " " "
Digonal excellentū	120 " " " " " " " " " "
Cordone	120 " " " " " " " " " "
Electrique	130 " " " " " " " " " "

Nouveauté changeant, lână curată	90 cm. lată pr. Metru 70 cr. și 80 cr.
Nouveauté cu mētasă	85 " " " " " " " " " "
Broche	85 " " " " " " " " " "
Changeant travers	95 " " " " " " " " " "
Etoffe ligné	100 " " " " " " " " " "
Loden	130 " " " " " " " " " "
Loden, calitate foarte bună	1 " " " " " " " " " "

Recunoscute ca stote **forte solide și estine**. În localitățile Mezzanin. Depou mare de Covore și perdele.

Pentru provinciă Journale mari ilustrate și colecție de mustre gratis și franco.

51,1-6

Membru în juriu la Budapesta 1885.

Pentru sezonul de primăvară!

Avem onorea a recomanda P. T. publicu
fabricatele noastre proprii

de lână curată precum stofe pentru **rocuri, pantaloni, pardesiuri, în cheviot și cheviot-kamgarn**. Atragem cu deosebire atēniunea asupra stofei **Kamgarncheviot**, care pōte concura cu fabricatele **englesesci**.

Ca ceva **NOU** recomandăm stofele noastre **VICUNALODEN**, cari sunt **moi și elastice**, și figurază ca nouveauté în colecțiile de mustre englesesci.

Cheviot de vară metru dela 2 fl. 60 cr. în sus.

Postavuri pentru oficeri și alte uniforme, **pleduri de bărbați**, garantate de lână curată, cu prețurile fabricicii.

Pentru cercetare numerosă ne rugăm

WILH. SCHERG & C-ie.
Brașovū.

53, 2-6.

Numai fabricatulū propriu, pentru care garantăm.

Dintre tōte hărțile pentru țigarete este recunoscută de cea mai bună hărția de țigarete veritabilă franceză

„Le Gloria“

fabricatiunea d-lorū
JOSIFŪ BARDOU & FILS în
PERPIGNAN—PARIS.

60 medalii de aurū, 16 diplome de onōre mari, 20 diplome „Hors Concours“.

„Le Gloria“ este hărția, care în fineță și bunătate întrece tōte celelalte hărții de cigarete ce esistă.

„Le Gloria“ este numai atunci veritabilă, decât fiecare cārțiceică pōrtă firma IOSIFU BARDOU & FILS.

„Le Gloria“ se efectuează cu marginele netede seu crestate (perforate).

„Le Gloria“ se efectuează și ca tuburi și adică într'o calitate neintrecută de fină.

„Le Gloria“ este de cāpetatū în Brașovū la tōte marchetāniile și bācāniile en-gros, precum și la fiă care debitantū mai bunū de tutunū.

52.-9